

al. fujavice, chvis-
(podzimní p-ě)
mokré, přehánkové,
deštivý (mokrý,
ubrečený ap., *dial.*
louhé období deště,
neustálé, stálé,
zř. bás. dštivo (celý
umelenice, vitr a d.),
opađu), mokro (pa-
ršelo), *zeměp.* plíšť
(období v tropech);
dost, húlava, hu-
l.), neklež, pluta,
říšly p-y) × sucho,

PÁSMO, pásmo
ová strana, deštový
j, deštný stín, *zř.*
závětrný kraj, kde je

zř. kniž. dštivý (den,
zř. pršivý, *dial.*
šlavý (den, léto),
(počasí, den, kraj,
(den, nebe),¹ *přen.*
večer), zamokřelý
tný, chladně z.);¹
; m. máj); mživý,
í (den, ráno); *dial.*
n. den); plný pře-
kami (přeprškami
škový, *zř.* -prško-
plný plískanie,
plískanicový, plís-
plakaný, plačtivý,
vý, brečtivý, breč-
slzivý,¹ zaškle-
doba) × suchý,

í, mrholivý, *dial.*
mlha)
ý, *zř.* -prškovitý
a, rosa), sprchavý

estivý (dešť)
ovitý (přival; 1-6

d-á voda, kapka;
zř. deštný (voda;

ený deštěm, deš-
nosný, vláhonosný

vitr. mrak, mokrý

prší || za-, *zř.* po-,¹

kam (celá obloha

ho; *zř.* pršel teplý,

a hned se všechno

zelená; rozpršelo se tak, že několik dní popršelo;
počasí se změnilo, zaprší snad na dlouho; mělo by
trochu zapršet; pěkně napršelo; napršela spousta
vody; do světlice napršelo), *kniž. a zast.* dštít,
zř. opět. dštívat, *bás.* deštít || nadštít, *zprav.*
neosob. (dštílo proudem; na podzim rádo dštívá;
nadštílo hodně vody),¹ padá || padl, s- dešť
(vláha, kapky deště ap.) (padá živná vláha
z nebe; padlo trochu deště; moc toho na pole
nepadlo; ani kapka deště nespada), *téci* (*jen*
ve spojení na chudého všude teče); dešť (mrak)
kropí || pokropil, s-, za-, na- (mrak kropí, po-
kropil, s- zem; mraky jen taktak že zakropily;
z nebe pěkně zakropili; dešť pořádně nakropil);
dešť šumí (v korunách stromů), bije n. tluče
do oken (do střechy), pleská, *kniž.* pleskotá,¹
stříká (na všechny strany), crčí, šplouchá,
šplíchá, *řidč.* špláchá, pliská, *zř.* pliskotá,
dial. lupotá ap.; *přen.* vítr seje dešť (vítr
žene mračna a seje chladný dešť), *expr. kniž.*
dešť slznými krupěmi stéká po oknech;
dial. mokne¹ || na-, za- (nemokne tam na vás?
moc toho nenamoklo; namoklo ke kořínkům, na
brázdu, na půl brázdy; pěkně nám zamoklo),
expr. cabí (cabilo celý den)

2. BUDE PRŠET, přijde dešť, dešť se
chystá (připravuje se, blíží se, je na ob-
zoru); chystá se, připravuje se (to) k dešti,
na dešť; žene se dešť, *ob.* už se to žene;¹
mračí se na dešť, dešť hrozí (celý den hrozil
dešť, ale až k večeru se opravdu spustil), hrozí
to deštěm, mraky hrozí každou chvíli (co
nejdříve spadnout; má se k dešti (na dešť),
je (to) na dešť, ukazuje se (vypadá, sbírá
se) to na dešť, můžeme čekat dešť, tlako-
měr stojí (ukazuje) na dešť; *ob.* dešť je
na spadnutí (na krajíčku); z toho kouká
dešť; obrátil se vítr, bude pršet; *podob.:*
měsíček má kolo (*dial.* studánku), kouř
jde dolů, kohouti zpívají, vrána kráče,
pes kouše trávu, vlaštovky lítají při zemi,
svrbí mě noha (koleno) ap. (*všude doplň.:*
bude pršet, přijde dešť); Žáby věští dešť;
slunce peče, dešť poteče; ranní červánky
jasno, večerní dešť znamená; *dial.* dává
se na dešť, oblačí se, pomládá se na obloze;
Krkonos se kuklí, bude dešť; Boubín má
čepičku, bude pršet; na Lysé leží mlha,
bude brzo dešť

3. ZAČÍNÁ || začalo PRŠET (mžít, mrho-
lit, krápat, lít ap.), dává se || dalo se do
deště (do mžení ap.), spustil se (snesl se,
přihnal se, přivalil se, rozpoutal se, roz-
proudil se, strhl se, rozšuměl se, rozcrčel
se ap.) dešť (liják, přival, zátopa), *ob.* k po-
lední to spustilo naplno (proudem), *expr.*
celé nebe (boží dopuštění) se spustilo;¹
rozpršet se (rozpršel se drobný dešť; *neosob.*
hned ráno se drobně rozpršelo; rozpršelo se stu-
deným deštěm), rozdeštít se (mračna se už
rozdeštila; *neosob.* venku se zatím rozdeštilo),

expr. nebe se rozplakalo;¹ *zř.* roz(e)mžít se
(rozemžil se dešť; *neosob.* jemně se rozemžilo),¹
rozmrholit se, za- (se) (drobný dešť se roz-
mrholil; mlha studeně zamrholila; *neosob.* k ve-
čeru jemně zamrholilo, se rozmrholilo), roz-
krápat se (rozkrápal se drobný dešť; *neosob.*
trochu se tam rozkrápal), už krápe (po-
prchává), *ob.* už kape, *dial.* začalo kropit,
už kropí

4. PRŠET DROBNĚ (drobounce, mživě,
mrholivě), mžít, pomžívat, *zř.* za-¹ || zamžít
(dešť drobounce mžil; krajinu zamžil jemný dešť;
neosob. studeně mží; neustále pomžívalo; večer
drobně zamžívalo), padá (prší) mlha (mlžný
dešťík), mrholivý dešťík skrápí zem; mrho-
lit || (chvílemi) za-, *zř.* po- (mrholil jemný deš-
tíček; poprchne, pomrholi drobný dešťík; *neosob.*
zatím neprší, jen mrholí; jen trochu zamrholilo,
po-), *zř.* mlholit se (*neosob.* mlholilo se za
pošmourného rána), zahemžít se (drobný dešť
se zahemžil nad krajinou); *dial.* mhlí (přestává
pršet, už jen mhlí), mrhouli (mrhoulilo na nás),
rumejšit, rumějšit, rumlejšit, rumejchat (jen
drobounký dešťík rumejšil; *neosob.* celý den ru-
mejšilo, rumejchalo), sít (drobounký dešťík
počal pěkně s.), morosí (od rána morosilo),
siholí, sihlačít

5. PRŠET MÁLO (slabě, nevydatně,
řidče, krátce, jen občas, s přestávkami),
poprchávat, -prchovat, *zř.* -prchat, -prší-
vat,¹ přeprchávat, -prchat, *kniž.* sprchávat,
sprchat¹ || sprchnout, *zř.* po-, pře-, za- (*zprav.*
neosob.: už jen poprchává, -prchuje, -prchá, pře-
prchává atd.; odpoledne co chvíli drobně sprcha-
valo, sprchalo; přes den několikrát sprchlo, po-
pře-, za-; není dne, aby nezaprchlo;¹ sprchává
tichý dešťík; rosa na nás sprchala se stromů;
sprchl krátký dešť);¹ krápat, pokrápávat,
-krapovat, -krápět, *zř.* -krápat, skrápět,
dial. překrápat, *zast.* krápět, skrápat¹ ||
krápnout, s-, za-, *zř.* zakrápat (*zprav. neosob.:*
celou cestu nám krápal; už krápe, pokrání,
-krápá, -krapuje, -krápává, *dial.* překrápá;
z mračna už pokrápalo; *zast.* celou cestu drobně
skrápalo;¹ ještě ani nekrápl, nes-, neza-;¹ dešť
skrápěl v řídkých kapkách; vlažný dešť zakrápí
v údolí; těžké kapky skrápěly na zem), *ob.*
kape, pokapává || kápl, s-, u- (neprší, jen
tak trochu kape, pokapává; od jara ještě ani
nekaplo, neukápla ani jediná krupě; mělo by
skápnout),¹ kropit, skrápět, *zř.* skropovat ||
skropit, po- co (mraky kropí, skropují pole;
dešť sotva skropil, po- vyprahlou zem; *neosob.*
dial. začalo trochu kropit; jen tak tak skropilo,
po-; na Medarda skropilo a na Prokopa celý
den lilo), prášit (se) || za- (se) (drobný dešť
prášil n. se prášil celý den; *neosob.* pršelo řídče,
jen tak prášilo, za-), *přen. expr.* slzet (temné
mraky počaly málo s.);¹ padá || padla, s-
drobná prška (sprška, pře-), spadlo sotva
pár kapek; přehnal se krátký dešťík, ob-